

Zadovoljni zagovorniki in nasprotniki izbrisa

Mnenje pravobranilca Vsaka stran si objavljene predloge razlaga v svojo korist – Ude: Malo konkretnih odgovorov našemu ustavnemu sodišču

LJUBLJANA – Generalni pravobranilec evropskega sodišča je bil zelo previden, saj razen tega, da sporočilo o bančništvu ni zavezujoče in da to ne pomeni kršitve zasebne lastnine, ni konkretno odgovoril na nobeno vprašanje, ugotavlja nekdanji ustavni sodnik dr. Lozje Ude.

MAJA GRGIČ, S. Č.

Ude ugotavlja, da se s tem mnenjem tehtnica še ni nagnila v nobeno smer. Ude, ki pričakuje, da bo predlogu pravobranilca verjetno sledilo tudi evropsko sodišče, končna odločitev pa bo prepuščena slovenskim ustavnim sodnikom. »Iz tega mnenja nikakor ne izhaja, da so bili ti ukrepi razlastitve nujni in potrebni. O tem bo moralo presojati naše ustavno sodišče.« Ude še poudarja, da bo pri tem nedvomno pomembno vprašanje ugotovljenega negativnega kapitala bank, ki je po oceni številnih ekonomistov prenapihnen.

Odvetnik Miha Kunič pravi, da je še vedno pomembno vprašanje, kaj bo na koncu odgovorilo evropsko sodišče. Sam je s predlogi generalnega pravobranilca zadovoljen, saj da je tako kot evropska komisija ugotovilo, da sporočilo o bančništvu ni zavezujoč pravni vir. To mnenje po njegovih besedah tudi ni opravilo presoje skladnosti ukrepov s človekovimi pravicami, ampak je to prepustilo ustavnemu sodišču. »Je pa zapisano, da mora imeti vlagatelj pravico do pravnega sredstva,« pravi Kunič. Prav to je poleg retroaktivnosti in posega v lastninsko pravico glavni očitke za neustavnost določil zakona o bančništvu, ki je omogočil razlastitev vlagateljev.

BS: Prispevek vlagateljev izvzet le v izjemnih primerih

Banka Slovenije si predloge pravobranilca razlaga v svoj prid: »Prispevek vlagateljev k delitvi bremena reševanja banke se tako v postopkih odobritve državnih pomoči lahko zahteva kot obvezen pogoj, razen v izjemnih primerih, ko bi uveljavljanje te zahteve kršilo

temeljne pravice, ali bi bila zaradi uveljavljanja te zahteve ogrožena finančna stabilnost. Kršitev temeljnih pravic bi lahko bila podana, posebno če bi bil ukrep zahtevan na način, da bi bil njihov ekonomski položaj zaradi ukrepov slabši kot v primeru, če ukrep ne bi bil uporabljen (torej v primeru običajnega stečajnega postopka).«

Banka Slovenije dodaja, da je v zvezi z ugotavljanjem finančnega stanja bank ter presojo javnega interesa v obravnavnem primeru generalni pravobranilec posebej izpostavil, da je Banka Slovenije sporne ukrepe sprejela po tem, ko so bili v zvezi z zadevnimi bankami opravljeni stresni testi pod nadzorom ECB. Splošne zahteve evropske komisije glede obveznega prispevka delničarjev in imetnikov podrejenih instrumentov pri reševanju bank v okviru postopkov državne pomoči, so torej skladne s pravom EU in tudi same po sebi ne pomenijo posega v temeljne pravice vlagateljev, so prepričani v Banki Slovenije.

Ministrstvo za finance: pritrditev vladi

Tudi ministrstvo za finance razume, da je mnenje generalnega pravobranilca v vseh bistvenih točkah potrdilo trditve Republike Slovenije: »V mnenju je sicer res navedeno, da sporočilo o bančništvu ni zavezujoče, a tega – torej da je zavezujoče – vlada v svojih vlogah, ki so bile poslani na ustavno sodišče, ni nikoli trdila.« Sporočilo namreč vsebuje merila, ki jih evropska komisija uporabi, ko odloča o dopustnosti državnih pomoči, so pojasnili. Bistvo mnenja pravobranilca po navedbah ministrstva je stališče, da izbris ne pomeni avtomatično posega v lastninsko pravico in v pravico varstva utemeljenih pričakovanj in da je torej izbris lahko upravičen z dejanskimi okoliščinami primera.

Generalni pravobranilec evropskega sodišča Nils Wahl je v svojih sklepnih predlogih ugotavljal tudi nespoštovanje določil sporočila o bančništvu leta 2013, ki ob državni sanaciji bank zahteva tudi razlastitev lastnikov podrejenih in hibridnih obveznic ter delničarjev, ne predstavlja razloga, na podlagi katerega bi evropska komisija

državno pomoč lahko razglasila za nedovoljeno. Meni tudi, da bi komisija v primerih, ko bi uveljavitev načel pomenila nesorazmeren poseg od načel morala odstopiti. Priznava pa, da bi v tem primeru pridobitev soglasja lahko zahtevala več časa. Ustavno sodišče bi zato po njegovem priporočilu moralo upoštevati tudi nujnost hitrega ukrepanja in potrebo po preprečitvi čezmernih posledic na javni proračun. Spomnimo, da je evropska komisija leta 2013 pritiskala na Slovenijo, ki ji je grozil celo prihod trojke, da mora čim prej izvesti sanacijo bank in druge reforma.

Poseben pomen bančnega sektorja

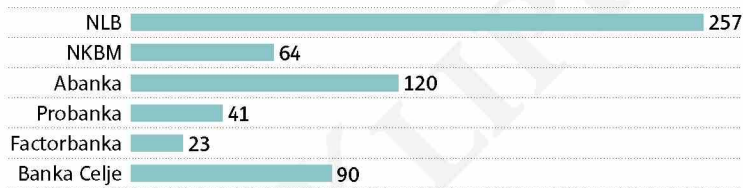
Wahl se je dotaknil tudi položaja bančnega sektorja v primerjavi z drugimi gospodarskimi družbami, o čemer so govorili tudi na decembrski javni obravnavi. Odvetnik oškodovanih vlagateljev Miha Kunič meni, da bi morala za vse vrste lastnine veljati enaka zaščita. Generalni pravobranilec se strinja, da bi bilo finančne storitve glede državnih pomoči treba obravnavati enako kot druge gospodarske dejavnosti, vendar pa hkrati ugotavlja, da imajo te vendarle posebno vlogo, saj ima kriza bančnega sektorja lahko širše vplive. Poudaril je še, da lastninska pravica ni absolutna, kadar gre za splošni interes.

Ude se strinja, da bi, če bi evropsko sodišče v negotovost postavilo pravila evropske komisije o sanaciji bank, to najbrž imelo širše posledice glede evropskega sistema reševanja bank. To nedvomno dokazuje tudi to, da so se javne obravnave decembra lani poleg predstavnikov slovenskih strani udeležili tudi predstavniki irske, italijanske in španske vlade, kjer so banke prav tako bile deležne državnih pomoči.

V Društvu **malih delničarjev** Slovenije, kjer včerajšnje mnenje razumejo kot vrnitev žogice slovenskemu ustavnemu sodišču, pozivamo slovensko ustavno sodišče, vlado, ministrstvo za finance in Banko Slovenije, da v najkrajšem možnem času, po prejetju odločitve Sodišča EU – pričakuje se jo v približno dveh mesecih – takoj vsebinsko odloči o zadevi.

Izbrisani podrejeni finančni instrumenti bank

v milijonih evrov

DELO Vir: BS, dokumentacija Dela

Miha Kunič
odvetnik

S predlogi generalnega pravobranilca sem zadovoljen, saj je tako kot evropska komisija ugotovilo, da sporočilo o bančništvu ni zavezujoč pravni vir. To mnenje tudi ni opravilo presoje skladnosti ukrepov s človekovimi pravicami, ampak je to prepustilo ustavnemu sodišču. Je pa zapisano, da mora imeti vlagatelj pravico do pravnega sredstva.

Dr. Lojze Ude
pravnik

Zadeva glede ustavnosti izbrisov se z objavljenimi predlogi generalnega pravobranilca evropskega sodišča vsebinsko ni nič spremenila, poleg tega bo odločitev vrnjena ustavnemu sodišču, ki v mnenju evropskega sodišča o tem prehodnem vprašanju ne bo imelo trdne podlage za odločitev.

Zvonko Ivanušič
predsednik
uprave
Pozavarovalnica
Sava

Takšno mnenje generalnega pravobranilca Sodišča EU smo pričakovali. Odločitev pa je v rokah slovenskega ustavnega sodišča. Menim, da bi bila pravilna odločitev restitucija.

Mnenje pravobranilca za senat evropskega sodišča tudi ni opravilo presoje skladnosti ukrepov s človekovimi pravicami, ampak je to prepustilo ustavnemu sodišču. FOTO ROMAN ŠIPIČ